

Omaisuutemme tasan tuomittiin molemmille ja lapset miehen elätettäväiksi.

Päättyivät viikot niin pimeät päivät. Elämä jälleen aurinkonsa jalli loistaa ja nyt kahta kirkkaammalla valolla. Lapsiani yhä itäväin, muuta en. Tunsin erittäin vanhemman poikani luonteen. Siinä jo kuusi vuotta aana tarmoa ja terästä ilmeni. Sydäntäni särki sen vuoksi, kun ajattelin, että tuostakin lujasta tahdosta terä syntinä pois kistottaisi. Sillä mieheni isä, joka lasteni hoitajaksi tuli, oli kovi, kovi vanhoillinen ja dogmismuksen ihailija, niin, ahdasmielinen äärimmäisyyteen asti. Mutta päätin sittenkin niin paljon kuin mahdollista, itsekin aina tarkastamassa käydä, miten pienoisiani hoidetaan, ja äitini, joka nyt jo myös on sydämensä tahleet heittänyt, lupasi minulle nyt lapsilleni forwaawan ja sen väkijoukon, jonka alaiseksi vanhempaini tietämättömyys oli minut aikoinani saattanut. — — —

Nyt 23 vuotta olen tähtännyt. Riitän kohtaloani itsi, että vielä omistan nuoruuteni, nyt sen voimain kaikkineen uhrata, ja sen kiitollisuudella teen tämän kapitalistisen yhteiskunnan väkivaltamuurien särkemiseksi. Uusi on edessäni päämäärä, mihin muiden muassa pyrin. Kokeukseni on osoittanut, missä työtä tarvitaan. Ja naisena tököön voimani juuri sen sukupuolen nousemista auttaa, johon itsekin kuulun.

Shanaa on elämä taistoisaankin, jilloin kun sen tarkeitusperän tuntee taistelija.

Muistelma lapseni kuolinvuoteelta.

Kuusi vuotta on kulunut siitä kun eräänä warhaisena ketsäkuun aamuna istuin yksinänä pienen poikani vuoteen vierellä, sillä hän pienoiseni, joka oli ainoastaan kahden viikon vanha, oli äkkiaamasta saanut kouristuskohtauksen. Mieheni oli lähtenyt lääkäriä hakemaan. En voi sanoilla kuvailla sitä tuskaa ja epätoivoa, joka täytti sieluni ajatellessani, että tuoni taas riistäisi minulta kalleimmani mitä omistin. Sydämeni syvyydestä huusin: sinä julma, säälimätön kuolema, etkä jo ole minulta tyhjiin riistänyt, oletthan vienyt minulta esikoiseni, pienen armaan tyttöni ja kaikki pientä poikaani, etkä ne sinulle vielä riitä. Mietin tulisiuhan tuo kylmä kalman peikko taas. Lufemattomia päiviä ja öitä olen istunut lasteni tauti- ja kuolinvuoteen vierellä ja miettinyt siitä siihen miksi lapseni syntyvät ainoastaan kuollakseen ja nyt taas tuo sama kysymys kohoaa sielustani voimakkaampana kuin milloinkaan ennen.

Miksi nämät kauheat taistelut? Miksi kipu? Miksi murhe? Miksi ennenaikainen kuolema? Mitä olintaan rikottunut luojaani vastaan? Tai tahtoiko luoja joutusta jostain esi-isäin pahoista teoista? Hän joka on rakkaus itse, tahtoiko hän kostaa minun pienille viattomille lapsilleni? Mietiskelyni keskeytti tuo ennestään tunnettu vieras kodisamme, lääkäri, joka hiljaa astui huoneeseen. Suomattuaan hyppäeleeni, katsoi hän nukuvaan pienoiseni ja janoi: ottaa lappi ylös, että saan hänet tarkastaa. Lopetettuaan tarkastuksen janoi hän: ei ole toivoa, sydämen toiminta on heikko ja vasemmassa keuhkossa on kuumetta. En löydä syitä tai syitä siihen, jatkoi hän, miksi lapsenne ovat niin heikkoja. Minun ei tarvinnut etsiä janoja, olin siihen määrään kihtynyt että ne tulivat itsestään. Vastaukseni kuului tähän tapaan: olen ojaksi selvillä syistä, jotka lasteni heikkoutta kokevat, vaan juuret ovat niin syvällä, että ne ei ole enään parannettavissa. Lääkäri tarkasti minua ja kysyi: mitä taroitatte? Taroitoin sitä että olen yksin noista

tuhanjista orpolapsista, jotka jo aiwan pieninä joutuivat kylmään, avaraan maailmaan, ja lääkäriä ei ole aavistustakaan siitä, mitä nämä orporaukat saavat kärsiä. Muistan miten minulla neljäntoista vuotiaana oli niin ankara werenvuoto keuhkoista, että olin kaikki viikko vuoteen omaana, voimatta ääneeni puhua, ja joka lääkärin lausunnan mukaan johtui liiallisista voimain ponnistuksista ja liian raskaiden taakkojen kantamisesta. Ja olen varma siitä, että äidillä, jonka oma ruumiillinen kehitys on niin suuressa määrin kärsinyt, ei voi olla tyhjiin elinvoimaisia lapsia, ei siinä tyhjiin, että äidit ja isät ovat kärsineet ja kärsivät, vaan vieläpä heidän lapsensaakin saavat henkensä uhriksi antaa. Sanaakaan sanomatta hyppäleet filmissä poistui lääkäri hiljaa huoneesta, ja kahden vuorokauden kuluksa oli pieni poikani muuttanut tuonen tuville.

Maria S — — m.

— **Siitä yli mistä aita matalin.** Hufvudstadsbladetissa on kirjailija Aino Malmberg kirjoittanut sairaanhoitajain asemasta, heidän raskaasta ja uhratuvasta työstään ja pienistä palkoistaan. Kirjoituksessa annetaan tunnustus sille itsensä uhratuvaisuudelle, jota sairaanhoitajan työ vaatii. Mutta miksi Aino Malmberg rikoitte sen tunteen, jonka kirjoituksesta olisi saanut, kun vertasitte sairaanhoitajien huonoa palkkaa Sörnäisten lastaustyöläisten palkankorotusvaatimukseen? Ovatko ne palkat Teidän mielestänne — *liian korkeat*? Pitää ottaa huomioon, että lastaustyötä kestää korkeintaan 8 kuukautta vuodessa ja on se siksi raskasta, että koko ikänsä lastaustyössä ollen on kyllä 42 vuoden ikäisenä terveys murrettu. Miksi ette te rouva Malmberg verrannut sairaanhoitajien palkkoja jonkin virkamiesten palkkoihin, joilla on 6 tuhatta, vaan joille vaaditaan 7—8. Se kestäisi vertailua, sillä siellä on myöskin eläkkeet, jotka on suuremmat kuin 300 vuodessa.

Miksi rikoitte sen kauniin kirjoituksen kokonaisuuden niin epäoikeutetulla vertauksella?!

Miina S.

— **Palvelijat, meitä aletaan jo pelätä.** Sattui tässä talvella, että jouduin palvelukseen maaseudulle erääseen tehdaspaikkaan. Siinä ei itsestään ole mitään kummaa, sillä olemmehan jokainen tottuneet kiertämään paikasta toiseen. Vaan kun siellä tulin huomaamaan tuon yllämainitun seikan niin liian silmään pistävästi, niin en malta olla tässä mainitsematta miten se kävi.

Menin paikkaani niinkuin tavallisesti, todistukset (joissa eräässä oli Miina Sillanpään nimikirjoitus) taskussani.

Mutta tästäkö herralle hätä käteen ja ensi tilassa soittamaan Helsinkiin sinne konttooriin mistä paikan otin ja kyseli josko neiti siellä tietää olenko sosialisti koska olen ollut Miina Sillanpään kanssa tekemisissä.

Pelkäsivät näet kovin jos rupean vaikka agiteeraamaan siellä maaseudulla.

Tiedätkö, mitä se tahtoo sanoa kun meitä ruvetaan pelkäämään?

Se on sitä, että meitä palvelijoitakaan ei enään pidetä aivan mitättöminä, koska meitäkin jo pelätään, että mahdollisesti voimme jonakin päivänä nousta vaatimaan oikeuksiamme, jotka meille ihmisinä kuuluvat.

O. H.

— **Työläisnainen toiseksi naisammattintarkastajaksi.** Korkeammassa paikassa on päätetty ottaa asinammattintarkastajalle apulainen, ompa jo sitä varten myönnetty rahaeräkin. On siis päivän kysymys, milloin tuo virka täytetään. Työläisten puolelta on vaadittu, että osa ammattintarkastajista olisi valittava työläisten riveistä. Nyt kun on täytettävä apulaisen paikka naistarkastajalla,